

ארגון הלמידה

בחטיבה העליונה שנת הלימודים תשפ"ו

ארגון הלמידה בחט"ע

שנת הלימודים תשפ"ו

תוכן עניינים

עמוד

1. רקע.....3
2. קווים מנחים לארגון הלמידה תשפ"ו.....4
3. עיקרי ההיבטים המאפשרים גמישות בשנה"ל תשפ"ו.....4
4. פירוט רכיבי הגמישות.....5
5. הנחיות לחלוקת השעות במתווה בגרות.....9
6. חלוקת שעות הלימוד.....10
10. חלוקת השעות במתווה בגרות בממלכתי-יהודי.....10
11. חלוקת השעות במתווה בגרות בממלכתי-דתי.....11
12. חלוקת השעות במתווה בגרות בחינוך החרדי.....12
13. חלוקת השעות במתווה בגרות בממלכתי-ערבי/בדואי.....13
14. חלוקת השעות במתווה בגרות בממלכתי-דרוזי/צ'רקסי.....14
7. דגשים בארגון הלמידה לאוכלוסיות מיוחדות.....16
8. ארגון הלמידה - שגרת למידה בחירום.....17
9. תוכניות.....19
10. מפת המשאבים.....21

ארגון הלמידה בחט"ע

שנת הלימודים תשפ"ו

1. רקע

החטיבה העליונה היא שלב חינוכי שסיכומו משמש שער כניסה לעולם האזרחי, להשתלבות מיטבית של הבוגרים בעולם האקדמיה, באזרחות, בשירות צבאי, אזרחי או לאומי ובעולם העבודה. הייעוד של החטיבה העליונה היא להעמיד בוגרות ובוגרים פעילים, עצמאיים, אחראים לעצמם ולעולם. במהלך שנות הלימוד בחטיבה העליונה בני הנוער מגלים מעורבות בחיי החברה הישראלית ומוכנות לקבל על עצמם תפקידים, למלא אותם באחריות ובמסירות, ומתפתחים כאנשים עצמאיים, משכילים, בעלי חוסן רגשי וחברתי.

במהלך שנת הלימודים התשפ"ה, מערכת החינוך המשיכה להתמודד עם שגרת חירום בעקבות מלחמת "חרבות ברזל". מנהלי בתי הספר, כמנהיגי חינוך, עמדו איתן בשמירה על השלומות של באי בתי הספר, במקביל לחזרה לשגרת למידה כבסיס לחוסן אישי וקהילתי.

מסמך זה מציג את הקווים המנחים, העקרונות, התוכניות והמשאבים הפדגוגיים העומדים לרשות מנהלי בתי הספר בנושא ארגון הלמידה בחטיבה העליונה. המסמך נועד להנחות את מנהלי בתי הספר בהתאם. המסמך נועד להנחות את המנהלים בהתאם לראייה חינוכית ולימודית כוללת, המבוססת על מטרות מערכת החינוך ויעדיה. אלה מכוונים לקידום הישגי הלומדים בהיבטים לימודיים, רגשיים וחברתיים, ומאפשרים למידה מותאמת לצורכי כלל הלומדים ומתן מענים דיפרנציאליים וגמישים. שנת תשפ"ו תאופיין בהמשך צמצום פערים בעקבות המלחמה, במיקוד של מענים פרסונליים לקהילת בית הספר, צוות ותלמידים כאחד. לשם כך, נדרשת התבוננות דיפרנציאלית ומותאמת על מנת להתאים את המענים לצרכים מגוונים בעת הזו.

2. קווים מנחים לארגון הלמידה

1. משרד החינוך הגדיר את ההיבטים הבאים:

- א. יעדי התוכנית האסטרטגית.
 - ב. תוכנית הלימודים בתחומי הדעת בשגרה ובחירום.
 - ג. הערכים החינוכיים והחברתיים לצד החובה לטיפול בפרט כפי שבאים לידי ביטוי בתמונה החינוכית.
 - ד. מסגרת השעות המארגנת (המוצגת בטבלאות בפרק 6) המציגה את חובת הזכאות שעל הבוגרים לעמוד בה לצורך קבלת תעודת בגרות.
2. קיימת שונות גדולה בין תלמידים, בתי ספר וקהילות, ולפיכך יש לפעול בגישה דיפרנציאלית ומתן מענים מותאמים. למנהלים יש היכרות מעמיקה עם צורכי בית הספר ויכולת להביא להשגת היעדים המצופים ולמימוש הגמישות באופן מיטבי. כפועל יוצא, למנהלי בתי הספר ניתנת גמישות בפריסת הלמידה וההערכה בראייה תלת שנתית.
3. הגמישות הפדגוגית-ניהולית (גפ"ן, ופל"ג במסגרות החינוך המיוחד) הניתנת למנהל בית הספר מאפשרת לתכנן את הלמידה ולארגנה בצורה גמישה ויעילה, תוך התאמה מיטבית לצרכים הייחודיים של קהילת ביה"ס וקידום מהלכים חינוכיים דיפרנציאליים. גמישות זו, הנתמכת בתקציבי גפ"ן, מאפשרת הקצאה מושכלת של משאבים למימוש התוכניות.
4. לאור המציאות המורכבת שחווינו בשנים תשפ"ד-תשפ"ה, חשוב להמשיך ולעסוק בשלומות של כל באי בית הספר. עיסוק זה יבוא לידי ביטוי במתן דגש למיומנויות רגשיות וחברתיות בתחומי הדעת השונים, ובחיזוק החוסן באמצעות פעילויות בית ספריות.

3. עיקרי ההיבטים המאפשרים גמישות בשנת הלימודים תשפ"ו

- בחירת מועדי היבחנות
- ארגון זמן הלמידה
- למידה במרחבים מגוונים
- אופן שילוב תוכניות למידה והערכה לבגרות
- הגמישות ושיקול הדעת בהיבטים אלו יינתנו באופן שווה לכל בתי הספר – רמת הליווי והפיקוח תהיה דיפרנציאלית כמפורט בהמשך מסמך זה

4. פירוט רכיבי הגמישות

1. מועדי היבחנות

- א.** החל משנה"ל תשפ"ה, במסגרת תכנית הבגרויות הגמישה במקצועות מורשת, חברה ורוח בכפוף לבחירת ביה"ס, כלל התלמידים (נבחנים אינטרניים) יוכלו להיבחן ב-35% מהיקף הלימוד במועד קיץ של כיתה י'. עם זאת, יש להקפיד על כך שבמקצועות של 2 יח"ל משך הלמידה במקצוע יהיה שנה וחצי לפחות.
- ב.** בכפוף להשלמת הלמידה, החל משנת תשפ"ו כלל הבחינות במקצועות הליבה, בכל השאלונים, יאושרו להיבחנות בחורף יא' לכלל התלמידים, כולל שאלונים ברמת 4-5 יח"ל באנגלית ובמתמטיקה. יחד עם זאת, נבהיר כי לא ניתן לסיים ללמוד ולהיבחן במקצועות אלה במועד בחינה אחד (כלומר, יש לפצל ולהיבחן על שאלונים בתחום הדעת בשני מועדים לפחות - למשל חורף י"א וקיץ י"א).
- ג.** אוכלוסיות מיוחדות – תלמידי כיתות מב"ר, אתג"ר, מח"ט וחנ"מ יוכלו להיבחן בכיתה י' בשאלונים מסוימים באנגלית ובמתמטיקה על פי חוזר שיפורסם בהמשך.

2. ארגון זמן למידה

יש לקיים את שעות הלמידה על פי מערכת השעות שנקבעה באופן רציף וסדיר, ולהקפיד לא לבטל שיעורים לצורך אירועים פדגוגיים כמו: ישיבות, אסיפות הורים, מועצות פדגוגיות, וועדות מקצועיות. חוזר מנכל: [שעות הפעילות במוסדות החינוך הרשמי של מדינת ישראל](#).

להלן דגשים לארגון הלמידה וההערכה:

- גמישות בפריסת הלמידה וההערכה בחטיבה העליונה בראייה תלת-שנתית.
- זמן הלמידה ואופניה יעמדו בהלימה למטרות ההוראה, מאפייני התכנים, מאפייני הלומדים והיחס הראוי בין הנושאים הנבחרים לבין תהליכי הערכה.
- התאמה בין מספר שעות הלימוד והיקף החומר לבין אירועי ההערכה לאורך שנות הלימודים, בהלימה למאפייני הגיל בחטיבה העליונה ולאוכלוסיית הלומדים. (בית הספר נדרש לתת את מלוא השעות על פי מספר יחידות הלימוד כמפורט בסעיף 5).
- רציפות למידה שבועית: יש לשאוף לרציפות מרבית בהוראת כל מקצוע. עדיפות תינתן לשיעורים כפולים על פני שיעורים בודדים, ליצירת רצף לימוד קוהרנטי ומעמיק, בעיקר במשימות הערכה חלופית ולשם תהליך למידה מיטבי. התבוננות על כלל אירועי ההערכה הפנימיים והחיצוניים ופריסה מיטבית שלהם במועדי חורף וקיץ, מתוך התחשבות בכמות אירועי ההערכה מנקודות המבט של התלמידים ושל המורים.

- תוכנית ההיבחנות תוצג ותאושר בחתימת מפקח, בוועדה המלווה, במועד שייקבע על ידי הפיקוח.

3. ארגון הרכב הלומדים

ארגון לומדים המותאם לצרכים ולמטרות נועד לתמוך בצורכי התלמידים, לאפשר סגנונות למידה שונים בקצב אישי יותר. הרכבים שונים של לומדים מאפשרים למידה פרסונלית, מימוש יכולות הפרט והרחבת הזדמנויות הלמידה. הרכבי למידה שונים יתמכו במאפייני התכנים הנלמדים ובמטרות ההוראה. בחירת ארגון הרכב הלומדים תתחשב בתלמידים השונים, בדגש על אוכלוסיות מיוחדות.

4. ארגון מרחבי הלמידה

למידה מתרחשת בכל תחומי העשייה הבית ספרית, בכל מקום ובכל זמן, ועל כן ארגון סביבת הלמידה הוא כלי בידי צוותי החינוך. מרחבי הלמידה מתקיימים בסביבות פורמליות ובלתי פורמליות, במפגשי פנים אל פנים, במעבדות המדעים והטכנולוגיה, בסדנאות האומנויות, באופן מקוון ומשולב דיגיטלי, בבית הספר הווירטואלי, במרחבי למידה חוץ-כיתתיים וחוץ בית-ספריים, בקבוצות גיליות ורב-גיליות ועוד. ארגון סביבה בהתאמה לתוכן, ללומדים ולצרכים, מאפשר את מימוש יכולות הלומדים, הסרת חסמים, קידום הוגנות ורלוונטיות (תוך הקפדה על כללי הבטיחות). ארגון מרחבי הלמידה יותאם למאפייני ההוראה והלמידה ויאפשר התנסויות מגוונות ופיתוח מיומנויות שונות המקדמות לומד עצמאי, למידה שיתופית, אוריינות דיגיטלית ועוד. כמו כן, הלמידה בסביבות מגוונות מטפחת היבטים חברתיים ורגשיים, ומעודדת מעורבות, פעילות ותחושת שייכות. למנהל בית הספר ולצוותו ניתנת הגמישות לפתח ולהתאים את מרחבי הלמידה על פי יעדי בית הספר וצרכיו.

5. גמישות באופן שילוב תכניות למידה והערכה לבגרות

למנהל בית הספר ניתנת גמישות באופן שילוב תכניות למידה והערכה לבגרות במערך הבית ספרי, המותאם לחזון, לכוחות ולמשאבים של בית הספר.

א. "תוכנית הבגרויות הגמישה" - במקצועות רוח, חברה ומורשת, החל משנה"ל תשפ"ו, כל הלומדים בשכבת י' ילמדו לפחות במקצוע אחד על פי "המתווה החדש". המקצוע ייבחר על ידי בית הספר. התוכנית מאפשרת מרחב חדש של בחירה והתאמת תהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה לתלמידים ולצוותי החינוך, תוך היבחנות עדכנית לצד פיתוח מיומנויות.

הרחבה על התוכנית, הצעות למודלים לארגון הלמידה.

ב. "סמסטר ראשון בתיכון" - תוכנית המאפשרת לכל תלמיד ללמוד קורס אקדמי, משולב דיגיטלי, ללא עלות. התוכנית משמשת גשר בין התיכון לאקדמיה ותזכה בנקודות אקדמיות את התלמיד העומד בכלל התנאים. התכנית צפויה להופיע בתמונה החינוכית החל מתשפ"ז. להמשך הרחבה על התוכנית.

בשנה"ל תשפ"ו מנהל בית הספר יבחר קבוצה או שתי קבוצות תלמידים שייצטרפו לתכנית. מנהל בית ספר שאינו יכול לקיים תכנית זו מסיבה כל שהיא יפנה בכתב למפקח בית הספר לאישור בקשה לא להפעיל את התכנית.

ג. נתיב דיגיטלי - נתיב ממיר בגרות דיגיטלי - במקצועות ההומניסטיים: אזרחות בכל המגזרים, ספרות ממלכתי וממ"ד, היסטוריה (ממלכתי וממ"ד), תנ"ך ממלכתי ועברית בממלכתי, בית הספר המעוניין בכך, יוכל ללמד במסלול משולב דיגיטלי, במסגרתו התלמידים יתנסו בלמידה עצמאית בהכוונת המורה ויבצעו משימות במערכות מקוונות. לקול הקורא לשנת תשפ"ו.

ד. נתיב מורים שותפי פיתוח (נש"ף) - נתיב המאפשר לבתי הספר המעוניינים בכך לפתח באופן עצמאי תכנית הוראה והערכה לבגרות. באמצעות התוכנית תוכל קבוצת איכות מקרב צוות בית הספר להביא לידי ביטוי רוח של יצירתיות, יזמות ומימוש החזון הבית ספרי. להרחבה על התכנית, קול קורא לשנת תשפ"ו.

ה. עבודות גמר - עבודת הגמר היא עבודת מחקר עצמית, עיונית או עיונית-מעשית שהתלמידים והתלמידות רשאים להגיש למשרד החינוך כחלק מהמשימות לקבלת תעודת בגרות. היקף העבודה חמש יחידות לימוד בתחום הדעת בו היא נכתבת. להרחבה

ו. תוכניות ייחודיות - תוכנית לימודים ייחודית היא תוכנית לבגרות שבית ספר יחזם ומפתח בעצמו או בשיתוף עם גורם חיצוני. תוכנית לימודים ייחודית מאפשרת למורים בחטיבה העליונה לפתח וללמד תוכנית לימודים בתחום שאותו הם מעוניינים לפתח בבית הספר, ולבחון את תלמידיהם בבחינת בגרות שנכתבת ונבדקת על-ידיהם. להרחבה

6. גיוון דרכי הלמידה – שילוב בינה מלאכותית

טכנולוגיות בתחום הבינה המלאכותית מייצרות הזדמנויות לשיפור חוויית הלמידה וההוראה וקידום פדגוגיה חדשנית. לבינה מלאכותית יוצרת (במ"י) בחינוך יש פוטנציאל להתאמה אישית ודינמית של תהליכי הוראה לצרכים ולקצב של כל תלמיד. שילוב בינה מלאכותית בחטיבה העליונה מאפשר הנגשת מידע באופן דיפרנציאלי לאוכלוסיות מגוונות, יצירת חומרי למידה עדכניים, סיוע למורים בהכנת מערכי שיעור ובמתן משוב מותאם, מידי ומפורט.

שנת הלימודים תשפ"ו תתאפיין בהטמעה מושכלת של כלי בינה מלאכותית ובשילוב במ"י בתחומי הדעת במערכת החינוך העל-יסודית. המטרה היא להעשיר את דרכי ההוראה ולהתאימן למיומנויות המאה ה-21. מוסדות החינוך יעודדו שימוש מבוקר בכלי בינה מלאכותית מצד התלמידים לצורך פיתוח חשיבה ביקורתית, יצירתיות ופתרון בעיות מורכבות. יושם דגש על פיתוח מיומנויות אוריינות דיגיטלית ושימוש מושכל ואתי בטכנולוגיות מתקדמות, תוך התחשבות בהנחיות שפורסמו. לרשות צוותי החינוך מגוון כלים מאושרים המבוססים על בינה מלאכותית, ופרקטיקות הוראה כלליות. בנוסף, קיימת תוכנית "מיוחד בבינה" הכוללת את פרקטיקות הבינה המלאכותית בחינוך המיוחד.

בהתאם להתפתחויות הטכנולוגיות, נדרשת התאמה של שיטות ההערכה. יש לשלב מטלות ביצוע מורכבות המדגישות חשיבה ביקורתית, פתרון בעיות ויצירתיות, במקום מטלות המבוססות על שינון חכירה. מומלץ לפתח מחוונים חדשים המעריכים את יכולת התלמידים להשתמש בכלי בינה מלאכותית באופן יעיל ואתי, וליצור פרויקטים המשלבים עבודת צוות והצגת תוצרים מקוריים. צוותי ההוראה יידרשו להכשרה ופיתוח מקצועי בתחום הבינה המלאכותית (ראו פירוט על הפיתוח המקצועי בסעיף 10 במסמך זה) ובתי ספר יאמצו מדיניות ברורה לגבי השימוש המותר והאסור בכלים אלו במסגרת הלימודים והבחינות.

7. שילוב היבטים רגשיים וחברתיים – מתן ביטוי ללמידה רגשית-חברתית ולאורח חיים בריא במבנה יום הלמידה, בתחומי הדעת הרלוונטיים ובהקצאת שעות ייעודיות לנושא. זאת במסגרת תכנית הכ"חות שבדרך – תכנית ייעודית לפיתוח מיומנויות רגשיות חברתיות וקידום חוסן ורווחה נפשית.

8. שילוב היבטים חברתיים-קהילתיים-ערכיים – מתן ביטוי בארגון הלמידה לתוכנית הלימודים החברתית-קהילתית, לסל הפעילות החברתית-קהילתית-ערכית וליבת הטוילים. כמו כן, ניתן לשלב היבטים אלה במבנה יום הלמידה ובהקצאת שעות ייעודיות לנושא במערכת השעות.

9. **בבתי ספר ארבע שנתיים** (ט'-י"ב) חשוב להקצות כשליש מסך כל השעות המוגדרות בחטיבת הביניים על מנת לוודא שכל תלמיד לומד את תחומי הדעת הנדרשים ([ראה פירוט בטבלאות לחלוקת השעות](#) על פי מגזרים).
- ברשויות בהן בתי הספר התיכוניים הם ארבע-שנתיים (ט'-י"ב), חשוב לייצר שיח בין שלבי החינוך כדי לקיים רצף פדגוגי לימודי מיטבי.
 - במרכזי נוער / במרכזי חינוך טכנולוגי (מח"ט) ובכפרי נוער הקולטים תלמידים מכל רחבי הארץ, מומלץ להקדיש את החודשיים-שלושה הראשונים של השנה לצמצום פערים לימודיים בדגש על מקצועות היסוד, ובנוסף, לתת מקום להיבטים רגשיים-חברתיים.

5. הנחיות לחלוקת השעות במתווה בגרות

1. **מסגרת השעות המארגנת** משקפת את מספר שעות ההוראה ליחידת לימוד. להלן חלוקת השעות:
- מספר שעות ההוראה של כלל החומר הנלמד ביחידת לימוד אחת מוערך בכ-90 שעות לימוד בכיתה (3 שעות שבועיות).
 - מקצועות ברמה של 5 יח"ל יילמדו בהיקף של 450 שעות לימוד לפחות.
ככלל:
 - מקצועות בהיקף 1 יח"ל – 3 ש"ש לכיתה.
 - מקצועות בהיקף 2 יח"ל – 6 ש"ש לכיתה.
 - מקצועות בהיקף 3 יח"ל – 9 ש"ש לכיתה.
 - מקצועות בהיקף 5 יח"ל – 15 ש"ש לכיתה.
- מקצועות אנגלית ומתמטיקה מתוקצבים ל-5 ש"ש לשנה לכל רמות הלימוד.
2. **שימוש בתוכנה לניהול פדגוגי (תל"פ)**
- ניהול פדגוגי מקוון בבתי הספר הוא אמצעי לניהול ולתיעוד תהליכים פדגוגיים בעזרת טכנולוגיה מתקדמת. ניהול זהנועד לאפשר תרבות ארגונית מתקשבת וניהול אפקטיבי באמצעות נתונים מבוססים ותהליכי תיעוד מידע באופן מאובטח. ניהול הלמידה כולל פתיחת קבוצות לימוד, תיעוד נתוני נוכחות והתנהגות, ניהול ציונים והערכות, דיווח מהלך השיעור, הפקת דוח יום הורים, הפקת תעודות וניהול מערכת שעות. השימוש בתוכנה מקדם שקיפות ותקשורת פנים-ארגונית, ניהול, ארגון חמינות מידע עדכני באופן שוטף. תיעוד המידע השוטף מאפשר לראות תמונה עדכנית ורחבה המשמשת את ביה"ס כבסיס לניתוח נתונים ולקבלת החלטות בהיבטים שונים (הן בלמידה מרחוק הן בלמידה פזית). בשנת הלימודים התשפ"ו תהיה חובת דיווח במערכת התל"פ לגבי הרכיבים האלה:

- דיווח נוכחות תלמידים - מדי יום ובכל שעה. זאת, בהמשך לחוזר מנכ"ל [הנוכחות בבית הספר כמרכיב בהערכת ההישגים בחינוך העל יסודי](#). (1.7.2024)
- שיבוץ מערכת שעות בית ספרית - בתחילת שנת הלימודים לרבות: הקמת קבוצות למידה, שיוך תלמידים ומורים לקבוצות הלמידה ולמקצועות כפי שמופיעים בטבלאות מטה, וכן רמת לימוד (יחידות לימוד) של כל קבוצת לימוד, תוכניות לימודיות ומענים
- הגדרת נושא השיעור (בדומה ליומן הכחול ששימש לכך בעבר)
- אופן העברת השיעור (פיזי או מקוון)
- אישורי הורים

3. חובת הזכאות לבגרות

חובת הזכאות לבגרות כוללת את תוכנית ההיבחנות וההערכה. להלן טבלאות הכוללות מידע לכללי הזכאות לתעודת בגרות על פי מגזרים/סוגי פיקוח.

6. חלוקת שעות הלימוד

חלוקת השעות במתווה בגרות – ממלכתי-יהודי

מספר יחידות לימוד	תחום דעת	
2 יח"ל	היסטוריה	מקצועות חובה – תוכנית הבגרות הגמישה
2 יח"ל	אזרחות	
2 יח"ל	תנ"ך	
2 יח"ל	ספרות	
2 יח"ל	עברית	מקצועות חובה – היבחנות חיצוניות
לפחות 3 יח"ל	מתמטיקה	
לפחות 3 יח"ל	אנגלית	
מינימום מקצוע מורחב אחד בהיקף 5 יח"ל	כלל מקצועות הבחירה או מקצועות החובה בהיבחנות מורחבת	מקצועות מורחבים
מקצוע אחד בהיקף 1 יח"ל – 90 שעות	מבוא למדעים	מקצועות חובה פנימיים
60 שעות בכל שנת לימוד בתיכון	חינוך גופני	
עמידה בכלל הדרישות, וביניהן מינימום 150 שעות ומעל 180 שעות לקבלת הצטיינות	תוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית	
שני מקצועות – 30 שעות כל אחד	השכלה כללית	
יש ללמד לפחות 1 ש"ש שיעור חינוך בכל אחת משנות החטיבה העליונה - 15 ש"ש בכל אחת מהתכניות.	במסגרתן תילמדנה התוכניות: • "הכ"חות שבדרך" - שפ"י • תוכנית הלימודים החברתית קהילתית מינהל חברה ונוער.	שעות חינוך
30 שעות בשנת לימודים אחת - שעה שבועית לכיתה, חובה על פי חזר מנכ"ל.	חינוך תעבורתי	חינוך תעבורתי

הנחיות להקצאת שעות חינוך וחינוך תעבורתי בכיתות [לכיתות מב"ר](#) (עמוד 15 סעיף ז'), ו**כיתות אתגר** (עמוד 15 סעיף ד')

חלוקת השעות במתווה בגרות – ממלכתי-דתי

מספר יחידות לימוד	תחום דעת	
2 יח"ל	היסטוריה	מקצועות חובה – תוכנית הבגרות הגמישה
2 יח"ל	אזרחות	
3 יח"ל	תנ"ך	
1 יח"ל	ספרות	
1 יח"ל	מחשבת ישראל	
3 יח"ל	תלמוד/תורה שבעל פה	
2 יח"ל	עברית	מקצועות חובה – היבחנות חיצוניות
לפחות 3 יח"ל	מתמטיקה	
לפחות 3 יח"ל	אנגלית	
מינימום מקצוע מורחב אחד בהיקף 5 יח"ל	כלל מקצועות הבחירה או מקצועות החובה בהיבחנות מורחבת	מקצועות מורחבים
מקצוע אחד בהיקף 1 יח"ל – 90 שעות	מבוא למדעים	מקצועות חובה פנימיים
60 שעות בכל שנת לימוד בתיכון	חנ"ג	
עמידה בכלל הדרישות, וביניהן מינימום 150 שעות ומעל 180 שעות לקבלת הצטיינות	תוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית	
שני מקצועות – 30 שעות כל אחד	השכלה כללית	
יש ללמד לפחות 1 ש"ש שיעור חינוך בכל אחת משנות החטיבה העליונה - 15 ש"ש כל אחת מהתכניות.	במסגרת תילמדנה התוכניות: "הכחות שבדרך" - שפ"י - תוכנית הלימודים החברתית קהילתית מינהל חברה ונוער.	שעות חינוך
30 שעות בשנת לימודים אחת - שעה שבועית לכיתה, חובה על פי חזר מנכ"ל.	חינוך תעבורתי	חינוך תעבורתי

הנחיות להקצאת שעות חינוך וחינוך תעבורתי בכיתות **מב"ר** (עמוד 15 סעיף ז'), ו**כיתות אתגר** (עמוד 15 סעיף ד') מומלץ ללמד מקצוע אחד בנושא "תולדות הציונות הדתית" בהיקף של 30 שעות

חלוקת השעות במתווה בגרות – חרדי

מספר יחידות לימוד	תחום דעת	
3 יח"ל	תנ"ך	מקצועות חובה – תוכנית הבגרות הגמישה
3 יח"ל	יהדות	
2 יח"ל	היסטוריה	
2 יח"ל	אזרחות	
2 יח"ל	ספרות	
2 יח"ל	עברית	מקצועות חובה – היבחנות חיצוניות
לפחות 3 יח"ל	מתמטיקה	
לפחות 3 יח"ל	אנגלית	
מינימום מקצוע מורחב אחד בהיקף 5 יח"ל	כלל מקצועות הבחירה או מקצועות החובה בהיבחנות מורחבת	מקצועות מורחבים
מקצוע אחד בהיקף 1 יח"ל – 90 שעות	מבוא למדעים	מקצועות חובה פנימיים
60 שעות בכל שנת לימוד בתיכון	חינוך גופני	
עמידה בכלל הדרישות, וביניהן מינימום 150 שעות ומעל 180 שעות לקבלת הצטיינות	תוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית	
שני מקצועות – 30 שעות כל אחד	השכלה כללית	
יש ללמד לפחות 1 ש"ש שיעור חינוך בכל אחת משנות החטיבה העליונה - 15 ש"ש כל אחת מהתכניות.	במסגרתה תילמדנה התוכניות: • "הכ"חות • שבדרך - שפ"י • תוכנית הלימודים החברתית קהילתית מינהל חברה ונוער.	שעות חינוך
30 שעות בשנת לימודים אחת - שעה שבועית לכיתה חובה, על פי חזר מנכ"ל.	חינוך תעבורתי	חינוך תעבורתי

הנחיות להקצאת שעות חינוך וחינוך תעבורתי בכיתות **מב"ר** (עמוד 15 סעיף ז'), ו**כיתות אתגר** (עמוד 15 סעיף ד')
******סך השעות מחייבות את כל בתי הספר ללא קשר לבחינות החיצוניות.

חלוקת השעות במתווה בגרות – ממלכתי-ערבי/בדואי

מספר יחידות לימוד	תחום דעת	
2 יח"ל	היסטוריה	מקצועות חובה – תוכנית הבגרות הגמישה
2 יח"ל	אזרחות	
1 יח"ל	דת ומורשת	
3 יח"ל	שפה וספרות עברית לערבים	מקצועות חובה – היבחנות חיצוניות
3 יח"ל	שפה וספרות ערבית	
לפחות 3 יח"ל	מתמטיקה	
לפחות 3 יח"ל	אנגלית	
מינימום מקצוע מורחב אחד בהיקף 5 יח"ל	כלל מקצועות הבחירה או מקצועות החובה בהיבחנות מורחבת	מקצועות מורחבים
מקצוע אחד בהיקף 1 יח"ל – 90 שעות	מבוא למדעים	מקצועות חובה פנימיים
60 שעות בכל שנת לימוד בתיכון	חינוך גופני	
עמידה בכלל הדרישות, וביניהן מינימום 150 שעות ומעל 180 שעות לקבלת הצטיינות	תוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית	
שני מקצועות – 30 שעות כל אחד	השכלה כללית	
יש ללמד לפחות 1 ש"ש שיעור חינוך בכל אחת משנות החטיבה העליונה - 15 ש"ש כל אחת מהתכניות.	במסגרת תילמדנה התוכניות: • <u>"הכ"חות</u> • <u>"שבדרך"</u> - שפ"י • תוכנית הלימודים החברתית קהילתית מינהל חברה ונוער.	שעות חינוך
30 שעות בשנת לימודים אחת - שעה שבועית לכיתה, חובה על פי חזר מנכ"ל.	חינוך תעבורתי	חינוך תעבורתי

הנחיות להקצאת שעות חינוך וחינוך תעבורתי בכיתות לכיתות מב"ר (עמוד 15 סעיף ז'), וכיתות אתגר (עמוד 15 סעיף ד')
 **בתי הספר במסגרת תכנית ליווי דיפרנציאלי דוקאטי מקבלים שעה שנתית תוספתית לחיזוק העברית הדבורה, יש לשבץ את
 השעות במערכת לכלל הכיתות בחט"ע מרגע קבלת האישור.

חלוקת השעות במתווה בגרות -דרוזי/ צ'רקסי

מספר יחידות לימוד	תחום דעת	
2 יח"ל	היסטוריה	מקצועות חובה – תוכנית הבגרות הגמישה
2 יח"ל	אזרחות	
1 יח"ל	דת ומורשת	
3 יח"ל	שפה וספרות ערבית	מקצועות חובה – היבחנות חיצוניות
לפחות 3 יח"ל	מתמטיקה	
לפחות 3 יח"ל	אנגלית	
3 יח"ל	עברית לדרוזים	
מינימום מקצוע מורחב אחד בהיקף 5 יח"ל	כלל מקצועות הבחירה או מקצועות החובה בהיבחנות מורחבת	מקצועות מורחבים
מקצוע אחד בהיקף 1 יח"ל – 90 שעות	מבוא למדעים	מקצועות חובה פנימיים
60 שעות בכל שנת לימוד בתיכון	חינוך גופני	
עמידה בכלל הדרישות, וביניהן מינימום 150 שעות ומעל 180 שעות לקבלת הצטיינות	תוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית	
שני מקצועות – 30 שעות כל אחד	השכלה כללית	
יש ללמד לפחות 1 ש"ש שיעור חינוך בכל אחת משנות החטיבה העליונה - 15 ש"ש כל אחת מהתכניות.	במסגרתן תילמדנה התוכניות: • <u>"הכ"חות</u> • <u>שבדרך</u> - שפ"י • תוכנית הלימודים החברתית קהילתית מינהל חברה ונוער.	שעות חינוך
30 שעות בשנת לימודים אחת - שעה שבועית לכיתה, חובה על פי חזר מנכ"ל.	חינוך תעבורתי	חינוך תעבורתי

הנחיות להקצאת שעות חינוך וחינוך תעבורתי בכיתות כיתות מב"ר (עמוד 15 סעיף ז'), וכיתות אתגר (עמוד 15 סעיף ד')

החינוך הטכנולוגי

"מודל המגמות הטכנולוגיות" המשולב בבתי הספר הוא מודל ייחודי למדינת ישראל. לימודים במגמות השונות מאפשרים ללומדים ללמוד עד 15 יח"ל במגמות אלה. המודל כולל 3 קומות:

- קומת המדעים (כימיה/ ביולוגיה/ פיזיקה/ מוט"ל בנתיב הטכנולוגי 1-5 יח"ל)
- קומת המקצוע המוביל של המגמה (תשתיות/ יסודות/ קדם 5 יח"ל)
- קומת ההתמחות (למידה סביב פרויקט 3-5 יח"ל)

המגמות הטכנולוגיות משתנות ומתעדכנות באופן שוטף בהתאם לשינויים באקדמיה ובעולם העבודה. כדי לפתח מגמות חדשות ורלוונטיות מתווספים מודלים העונים על הצרכים הטכנולוגיים העדכניים. [חזר המנכ"ל](#).

מקצועות פנימיים

- להלן תחומים שהם חלק מחובת הזכאות ויש לשבצם כחלק מהפריסה התלת-שנתית:
- לימודי מבוא למדעים - מרכיב בסיסי התורם לפיתוח השכלה, אוריינות מדעית ומיומנויות חשיבה מדעית של בוגר מערכת החינוך. במסגרת לימודי מבוא למדעים תילמד יחידת חובה בנושא שינוי האקלים ואוריינות מדעית. מומלץ ללמוד מבוא למדעים בכיתה י'.
 - לימודי ההשכלה הכללית חושפים את הלומד לתחומי החברה והרוח, התרבות והמורשת, המדעים והטכנולוגיה, השפות והאומנויות (כמפורט בטבלת הזכאות שבסעיף א'). [בית הספר יבחר את הנושאים שיילמדו במסגרת זו.](#)
 - חינוך למעורבות חברתית ולאזרחות פעילה - תחום זה משמעותי בחיי התלמיד, ומשמש יסוד ערכי והתנהגותי משותף לכל בוגרי מערכת החינוך. עיקרון מרכזי בתוכנית הוא שילוב של למידה עיונית, ערכית ורגשית בתחום הדעת או בשעת החינוך, המשולבת עם התנסות מעשית. היישום של הנלמד בכיתה מתבטא בתרומה לקהילה ולחברה, ומלווה בשיח רפלקטיבי המעבד את ההתנסות ותורם לגיבוש תובנות ולהעמקת הלמידה העיונית.

7. דגשים בארגון הלמידה לאוכלוסיות מיוחדות

להלן דגשים הנוגעים לאוכלוסיות מיוחדות בחינוך העל יסודי כחלק מהיערכות בתי הספר למתן מענים מותאמים למגוון האוכלוסיות:

1. דגשים לחינוך המיוחד

העקרונות, הקווים המנחים והדגשים לחלוקת השעות, מהווים נקודת מוצא לארגון הלמידה בשכבת הגיל המקבילה בחינוך המיוחד, תוך התאמה לסוג המסגרת החינוכית ולמאפייני התלמידים. ארגון הלמידה צריך להיעשות בשאיפה להקצאת משאבים באופן תואם לשכבת הגיל, תוך הקפדה על השעות המומלצות לתחומי הדעת השונים, והפעלת שיקול דעת בהתאם לגמישות הקיימת.

תכנון לימודים - בתחילת שנת הלימודים תבנה לכל תלמיד תכנית לימודים אישית בשיתוף ההורים והצוות הרב מקצועי. התוכנית תציג את תיאור התפקוד בראייה הוליסטית הכוללת מטרות ויעדים לימודיים, פרק הזמן להשגתם, האמצעים הדרושים ואמות מידה לבדיקת השגתם. בסיום שנת הלימודים יש לקיים הערכה מסכמת. בכיתות חינוך מיוחד, במסגרות החינוך המיוחד והחינוך הרגיל, תבנה תכנית הלימודים הכיתתית (תל"כ) אשר משקפת נושאי לימוד ויעדים משותפים לכלל התלמידים, בד בבד עם מענה לצרכים של קבוצה או פרט בכיתה. בבתי ספר לחינוך מיוחד תבנה תכנית לימודים בית ספרית (תלב"ס) התכנון יתייחס לטווח הגילים המצוי בבית הספר ולמאפיינים ייחודיים לגילים אלו, תוך ראיית רצף רמות התפקוד של התלמידים בתחומים השונים.

בחירה וארגון תכני הלימוד - תוכניות הלימודים של החינוך הרגיל מהוות את הבסיס למבנה תחום הדעת ומטרותיו גם בחינוך המיוחד, וכמתווה לתהליך התכנון בכל רמות התפקוד תוך התאמות והנגשות נדרשות. יש להקצות זמן לתוכניות "איכות חיים", בהתבסס על תוכנית הכ"חות שבדרך (כישורי חיים בחינוך הרגיל) ותוכניות איכות חיים הכנה לחיים הייחודיות לחינוך המיוחד ובכללן- "מתאים במיוחד", תכנית "ל"ב 21" ותוכנית "מעבר".

בחינוך המיוחד יש לסדר את מערכת השעות על פי חוזר הפעלת מסגרות.

1. להרחבה: דגשים בחינוך המיוחד לארגון הלמידה בחינוך העל יסודי.

2. תוכניות אגף מחוננים ומצטיינים.

3. בכיתות מב"ר ואתגר יש לחלק את השעות כפי שפורסם בחוברות מב"ר (עמודים 13-14)/(אתגר (עמוד 13).

4. במח"טים יש לעקוב אחר ההנחיות המופיעות בחוברת מח"טים.

5. דגשים לתלמידים עולים.

8. ארגון הלמידה - שגרת למידה בחירום

שגרת החירום בה אנו נמצאים עלולה להתפתח לתרחישים שונים, ביניהם מציאות בה בתי הספר יידרשו לעבור לתקופה מסוימת ללמידה מרחוק. לשם כך, נדרשת היערכות לחיזוק היכולת להסב במהירות ובאופן איכותי את שגרת ההוראה והלמידה למתכונת מקוונת. הרגלי הלמידה מרחוק בקרב המורים והתלמידים בשגרת הלמידה יבוססו באמצעות התנסות הדרגתית באסטרטגיות הוראה/למידה דיגיטליות כחלק משגרת הלמידה בבית הספר. בתקופת חירום, יש לעקוב אחר הנחיות משרד החינוך בפורטל החירום בכפוף להנחיות פקע"ר.

א. מסמכים כלליים:

- דגשי ביטחון וחירום לקיום שגרת למידה פזית בעת חירום
- ערכות לשיח רגשי חברתי - ערכי וחומרי הוראה למידה שפורסמו בקטלוג האיגרות לצוותים החינוכיים (נשלחו במהלך מלחמת חרבות ברזל)
- חומרים היבטים רגשיים באתר שפ"י
- לתמיכה וסיוע ניתן לפנות למוקד הפניות 6552* או לפתוח פנייה

ב. אפשרויות הלמידה בחירום:

אופן הלמידה	עקרונות
למידה פזית	1. המשך למידה פזית כבשגרה
	2. למידה פזית במתכונת " <u>הכי מוגן שיש</u> "
	3. למידה פזית בסמוך למיגון תקני/מבנה בהתאם להנחיות פקע"ר
	4. <u>מודלים ללמידה פזית בשעת חירום בחינוך המיוחד</u>
למידה היברידית	1. שילוב למידה פזית ומתכונות נוספות כמו: למידה מרחוק, למידה במשמרות, למידה במרחבי חינוך ציבוריים ברשות
	2. מצ"ב מסמך <u>קווים מנחים לקיום למידה במרחבים חלופיים</u>
	3. מצ"ב מסמך <u>המלצות לקיום שיח רגשי במרחב חלופי</u>
למידה מרחוק- קיום למידה מקוונת בהתאם לשכבת הגיל ולתקופה בשנה	1. <u>למידה בזמן חירום</u>
	2. מגוון תוכניות ללמידה מרחוק <u>תוכניות ומענים וירטואליים לגילאי על יסודי</u>
	3. <u>בית הספר הוירטואלי</u> - שער אחד לריכוז כל המענים הדיגיטליים במקום אחד
	4. <u>למידה מרחוק- דגשים ארגוניים ופדגוגיים</u>

5. <u>קורסים דיגיטליים</u>	
6. למידה בחירום בחינוך המיוחד: <u>הנחיות לטיפול מרחוק, ועקרונות למידה מרחוק</u>	
1. במצבים בהם האוכלוסייה נדרשת לעזוב את ביתה ומתפנה לאזור אחר, יינתנו הנחיות ממוקדות	מעבר למקום אחר
2. מומלץ לקחת את חומרי וחברות הלמידה ואמצעי קצה דיגיטליים	
3. יירכשו או יודפסו חומרים מותאמים, ככול שידרש	
4. יש לפעול לפי מיקוד הלמידה שיפורסם	
5. ניתן להסתייע בחוברת ההפעלה " <u>מלון אורחים</u> " – קליטה בבית"ס	
6. <u>מרכז יחד/בית"ס יחד</u>	

9. תוכניות

להלן התוכניות המוצעות ודגשים העומדים בבסיסה של כל תוכנית:

1. התכנית ללימודי תנ"ך -

רציונל התכנית:

- חיזוק לימודי התנ"ך במערכת החינוך הממלכתי
- התנ"ך מהווה מרכיב בסיסי במכנה המשותף הרחב של העם היהודי לדורותיו

בבסיס התפיסה החינוכית ערכית של לימודי התנ"ך במוסדות החינוך ניצבת העובדה כי התנ"ך מהווה אבן יסוד בתרבות היהודית. זאת, במטרה לחזק את המורשת היהודית ישראלית, לטפח בקרב הלומדים זהות תרבותית והיסטורית, לבסס ערכי המוסר האישיים והלאומיים, לתת רלוונטיות לחיי היום יום ולחבר למסורת ואירועים מכוונים בחיי העם. על כן, יש להתייחס אל התנ"ך כמקצוע ליבה מרכזי לפיתוח מיומנויות: קריאה ועיון עצמי בספר התנ"ך, ניתוח טקסטים, פרשנויות שונות וטיפול חשיבה ביקורתית ויצירתית. התוכנית מציעה השתתפות בסדורים, מסעות וסדנאות המקדמים רצף חינוכי ומחזקים את הזהות והמורשת היהודית בהתאמה לשכבת הגיל.

2. התכנית ל"לכידות חברתית" -

בתקופה המורכבת בה אנו נמצאים, למנהל תפקיד חשוב בקידום הלכידות החברתית בחברה הישראלית. באמצעות הטמעת חינוך לשייכות, זהות ואחריות חברתית בשגרת בית הספר וכן, חיזוק זהות אישית ולאומית, חיבורים בין מגזרים במרחב הבית ספרי ובחינוך הבלתי פורמאלי יש לשלב תפיסה זו בארגון הלימודים בבית הספר.

3. תכנית "ישראל ריאלית" - מיקוד בלימודי STEM (מרץ 2025)

חזון התכנית: מערכת החינוך בישראל תיכלל בעשירייה המובילה בעולם בלימודי STEM איכותיים, משולבים, רציפים, הוגנים וחדשניים. התוכנית תאפשר לכל תלמיד למצות את יכולותיו ותספק את כלל צורכי התעשייה, האקדמיה ומערכות הביטחון של ישראל בהון אנושי מדעי, טכנולוגי והנדסי איכותי, אשר יבטיח את שגשוגה הכלכלי, החברתי והביטחוני של המדינה.

במסגרת תכנית החומש 'ישראל ריאלית', עליה הכריז שר החינוך, קידום החינוך המדעי טכנולוגי יהיה בעדיפות לאומית, כמענה למשבר הלאומי בחינוך ה-STEM. שנת תשפ"ו תהיה שנת מיקוד למקצועות מתמטיקה, מדעים, הנדסה וטכנולוגיה, ותכלול מספר שינויים ארגוניים ופדגוגיים תוך שימת דגש על היערכות לעדכון תוכניות לימודים והתאמתם לסטנדרטיים הבינלאומיים. במהלך השנה יתקיימו תחרויות, אולימפיאדות, האקטונים ומיזמים מיוחדים לעידוד מצוינות בתחומי ה-STEM. פיתוח מקצועי נרחב למורים במקצועות המדעים, הטכנולוגיה וההנדסה, חיזוק תשתיות ועוד. הנחיות מפורטות ועדכניות למוסדות החינוך בנוגע ליישום התכנית והקצאת משאבים ייעודיים יפורסמו בהמשך באתר משרד החינוך.

4. "צומחים מחדש" - תוכנית לצמצום פערים שהחלה בשנת תשפ"ד בעקבות אתגרי מלחמת "חרבות ברזל". מטרתה היא צמצום פערים קיימים ומניעת היווצרותם של פערים חדשים. פרטים לגבי הפעלת התוכנית בשנת הלימודים התשפ"ו יינתנו בהמשך.

5. ליווי דיפרנציאלי לחטיבה העליונה בחברה הערבית – דוקאטי - תוכנית הליווי הדיפרנציאלי בחברה הערבית והבדואית (דוקאטי) מבוססת על מודל לאפקטיביות ניהולית, פדגוגית וחינוכית. בעולם המשתנה תדיר ובתקופה של ניהול באי-ודאות, נדרש שינוי בתפיסות הניהול ובהצבת עוגנים משמעותיים בזירות הפעולה הבית-ספריות. אלה יאפשרו את פיתוח בית הספר והשגת היעדים לקידום המורים והתלמידים לשילוב משמעותי בחברה הישראלית. להמשך הרחבה על התוכנית.

6. "הל"ל (הנוער למשימות לאומיות) למען טיפוח חוסן אישי וקהילתי" - חיזוק והעמקה של המעורבות בקהילה, באמצעות מתן מענה לצרכי החברה האזרחית (פירוט הצרכים מופיע בפורטל הל"ל). הפעילות עצמה מלווה בשיח רגשי וערכי שמטרתו העצמת התלמידים וחיזוק האחריות החברתית.

7. למידה חברתית קהילתית ערכית - המלצות לעוגנים בארגון הלמידה:

- בכיתות י' תוכנית "להיות אזרח" לקבלת תעודת הזהות וכן תוכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית".
- בכיתות יא'-יב' דגש על תחום הכנה לשירות משמעותי וכלל המשמעויות של תהליך ההכוון בממשק עם צה"ל והרשות לשירות לאומי (לאוכלוסיות בעלות פטור).
- [פיתוח מודלים בית ספריים](#) למכינת יב'.
- [להרחבה על התוכנית וקישורים רלוונטיים](#).

8. פעילות להעמקת הזהות, ההזדהות, הזיקה וההשתייכות לעם, לארץ ולמדינה - בבית הספר ובשדה: ליבת הטיולים, התוכנית החינוכית "דרך ארץ בדרכי הארץ", משלבת תהליך חינוכי חברתי-ערכי בכיתה ובשדה. תהליך זה יביא את התלמידים לגילוי אחריות ויחבר אותם לטבע הארץ ולמורשת הדורות. ניתן לשלב גם פעילות של "ח וידעת הארץ".

הרחבה:

- [העמקת זהות, נעלה לירושלים, פעילות להכרת הארץ ואהבת המולדת](#)
- [פעילות להעמקת זיכרון השואה בביקור במכון שואה, מסע משואה לתקומה ומסע לפולין](#)

דגשים, נהלים וכלים המסייעים למנהלי בתי הספר

תוכנית העבודה הבית ספרית תוצג בפני מפקח בית הספר ונציגי הרשות/הרשת בוועדה המלווה - הוועדה היא פורום מייעץ, מלווה ותומך בהנהלת בית הספר בגיבוש וביישום מדיניות זו. הוועדה המלווה מאשרת את תוכנית העבודה הבית ספרית.

להלן כלים תומכים:

- [שינוי מבנה שבוע העבודה](#) בעוז לתמורה בשנה"ל תשפ"ה.
- [חזר בעליות תשפ"ה/5](#) - הסכם קיבוצי עם ארגון המורים העל יסודיים מיום 23.09.2024
- [נוהל הכרה בציונים בית ספריים](#) עבור בתי הספר המבקשים הכרה.
- [אוגדן לרכזים הפדגוגיים](#).
- [תלקיט לרכז מיומנויות](#) בית ספרי.

10. מפת המשאבים

גפ"ן

החל משנת הלימודים התשפ"ג, באמצעות מהלך הגפ"ן, הורחבה באופן משמעותי מפת המשאבים הבית ספרית והגמישות הניהולית והפדגוגית. משאבים משמעותיים הועברו לשימוש מנהלי בתי הספר ומתווספים על המשאבים הקיימים. גמישות זו נועדה להגביר את האפקטיביות של בתי הספר, להצמיח ולטייב תהליכים פדגוגיים-ארגוניים ולהתאים באופן מיטבי את המענים לצרכים הבית ספריים.

קיימת אפשרות להמרת שכר לימוד (שכל"מ) לתקציב שקלי גמיש בהתאם לרמת הליווי והפיקוח שנקבעה לבית הספר, לצורך מתן מענים פדגוגיים ורגשיים, למתן מענים לאוכלוסיות במיקוד ולצורכי המוסד הנוספים בהתאם להנחיות המנהל הפדגוגי. גמישות זו תינתן לכלל בית ספר בהתאם לרמת הליווי והפיקוח ([מדריך גפ"ן תשפ"ה](#)).

מתוך העושר הקיים במערכת הגפ"ן בידי מנהלי בתי הספר נתונה הבחירה לגבי התכניות, המענים והפעילויות המותאמות לצרכי בית הספר.

תוכנית פל"ג (פדגוגיה לניהול גמיש) - מיועדת לבתי ספר לחינוך מיוחד בחינוך הרשמי והמוכר שאינו רשמי. מטרתה לאפשר הרחבת סמכויות וחופש פעולה למנהלי בתי הספר, וכן גמישות בניהול המשאבים לצורך יישום תוכניות פדגוגיות בראייה מערכתית ופרטנית הכוללות מתן מענה מקצועי. התכנית מיושמת באמצעות פלטפורמת גפ"ן.

בחברה ערבית- [ליווי דיפרנציאלי- דוקאטי](#) במסגרת תוכנית החומש 550, חטיבות עליונות בחברה הערבית מתקצבות באופן דיפרנציאלי לצמצום פערים בגישה הוליסטית. מנהל בית הספר יבנה באופן מושכל ויעיל תכנית עבודה, תוך התייחסות לאיגום המשאבים.

מפת המשאבים הבית ספרית המתוארת להלן מפרטת את המשאבים העומדים לרשות מנהלי בתי הספר.

פיתוח מקצועי

יצירת הלימה בין הפיתוח המקצועי וההדרכה לבין מטרות בית הספר ויעדיו, הן המערכתיים הן הייחודיים לו, תאפשר לתת מענה לתהליך השיפור המתמיד ולעקרון הלמידה המתמדת, שהם הבסיס לפעילות החינוכית בבית הספר.

מנהל בית הספר ימפה את הכוחות, היעדים והמשימות הנדרשים בבית הספר. בהתאמה, תגובש תוכנית הפיתוח המקצועי וההדרכה. חשוב להבטיח סדירות ועקביות בתוכנית זו, באמצעות שגרות קבועות, כדי לספק מענה מלא, תומך ומלווה לצוותים החינוכיים, בהתאם להנחיות משרד החינוך והדגשים הייחודיים של בית הספר.

עקרונות הפיתוח המקצועי:

- מגוון מסגרות להתפתחות מקצועית בית-ספרית וחובבית-ספרית
- גמישות ובחירה אישית
- התאמה לצרכים משתנים
- שילוב למידה תיאורטית ויישומית
- התאמה לרקע, לידע ולניסיון של קהלי היעד השונים

עקרונות אלו יבטיחו שכל עובד הוראה ימצא את הדרכים המתאימות ביותר עבורו להתפתחות מקצועית יעילה.

לרשות מנהלי בתי הספר יעמוד מרכז פסג"ה לתכנון, חשיבה, ליווי וקידום מקצועי. חשוב לציין שבתי ספר במסגרת תכנית "הליווי הדיפרנציאלי-דוקאטי" בחברה הערבית, מקבלים קורסים לפיתוח מקצועי בהתאם לצרכי התכנית ובית הספר. דגשי הפיתוח המקצועי לשנת התשפ"ו, בהלימה ליעדי משרד החינוך:

1. הרחבת הלמידה החדשנית, האישית והדיגיטלית, פיתוח ידע ומיומנויות בהוראה ולמידה מרחוק, הכרת כלים וטכנולוגיות חדשניות.
2. העמקת הידע וההיכרות בתחום הבינה המלאכותית, כולל היבטים טכנולוגיים, פדגוגיים, חברתיים ואתיים.
3. ליווי מנהלי בתי ספר ובעלי תפקידים בהובלת צוותי ההוראה בתהליכי למידה ארוכי טווח, מתוך חיזוק תחושת המסוגלות והערך המקצועי (ידע, מיומנויות וערכים).
4. פיתוח מקצועי בתחומי הדעת השונים, תוך מתן דגש על אוריינות שפתית בקרב הרצף הגילי כולו.
5. חיזוק הזהויות האישית והחברתית.

**בברכת לימודים בטוחה ובריאה,
שנה של צמיחה ועשייה חינוכית פורייה.**